

המלמד



parashatshavua.com

מתכוננים לפרשה



מה בפרשה?

בלק מלך מואב חשש מבני ישראל לאחר שראה את מה שעשו לאמורי והוא החליט לחפש דרך לנצח את ישראל. בלק שלח שליחים לקרא לבלעם לקלל את ישראל. ה' הזהיר את בלעם שלא ילך, אבל בפעם השנייה שבלק שלח שליחים ה' אפשר לבלעם ללכת, אף על פי שהוא לא רצה שבלעם ילך. ה' פעם על שבלעם היה כל כך להוט ללכת לקלל את ישראל ושלח מלאך לעצרו בדרך. אתונו של בלעם ראתה את המלאך ועצרה, אבל בלעם לא ראה את המלאך והכה את האתון, לסמון לה שתמשיך ללכת. בלעם הכה את אתונו שלש פעמים, עד שה' נתן כח דבור לאתון והיא נזפה בבלעם על שהכה אותה סתם. רק אז בלעם ראה את המלאך. המלאך נתן לבלעם להמשיך בדרכו, אבל הזהירו שיזכור רק מה שה' יגיד לו.

בלעם הודיע לבלק שהוא יוכל לדבר רק את מה שה' ישים בפיו. בלק הביא את בלעם למקומות שונים, ובכל מקום בלעם ניסה לקלל את ישראל, אבל בסופו של דבר ברך אותם. לאחר הפעם השלישית בלק שלח את בלעם למקומו.

בסוף הפרשה חטאו אנשים מבני ישראל שרצו להתחתן עם בנות מואב והתחילו לעבד עבודה זרה. זמרי בן סלוא נשיא בית אב לשמעוני, התחתן עם כזבי בת צור בת נשיא מדן ובזה את משה רבנו בפני כל העדה. פנחס בן אלעזר הכהן הרג אותם ונעשו לו נסים גדולים. (הרב צבי האריס)

”וּתְרָא הָאֲתוֹן אֶת-מְלֹאךְ ה'... וּתְלַחֵץ אֶת-רַגְלֵי בַלְעָם אֶל-הַקִּיר וַיִּסַּף לְהַכֹּתָהּ”





המלמד

מתכוננים לפרשה

הזמנת בלעם לקלל את עם ישראל (כב, ב־כא)

בלק בן צפור, שהיה מלך מואב, שומע ורואה את מלחמות עם ישראל בסיחון מלך האמורי ועוג מלך הבשן וכעת עם ישראל מגיעים לערבות מואב. מתוך הדאגה הוא כורת ברית עם מדין שהייתה אויבת שלו ורק בכדי להילחם בעם ישראל.

1. כתוב בפסוק "וירא בלק בן צפור את כל אשר עשה ישראל...." הרי גם אחרים ראו ולא רק הוא, אם כן מה הפירוש "וירא בלק" וכו'? (רש"י כב,ב)

2. מה נרמז בשמו של "בלק"? (בעל הטורים כב,ב)
3. מה נרמז בשם "בלק בן צפור"? (בעל הטורים כב,ב)
4. כתוב בפס' "ויאמר מואב אל זקני מדין" וכו', איך מואב מתייעצים עם מדין הרי הם ביחסי מלחמה, ולמה מואב מתייעצים דווקא עם מדין, הם לא יכלו להתייעץ עם אומה אחרת? (רש"י כב,ד)

5. כתוב בפס' "עֲתָה יִלְחָכוּ הַקְּהָל אֶת כָּל סְבִיבֹתֵינוּ כְּלַחֵךְ הַשּׁוֹר אֶת יָרֵק הַשְּׂדֶה" למה השתמש דווקא במשל "כלחך השור"? (רש"י כב,ד)
6. כתוב בפס' "הנה עם יצא ממצרים הנה כסה את עין הארץ" מה הפירוש "הנה כסה את עין הארץ"? (רש"י כב,ה)

7. מה הפירוש "והוא יושב ממלי"? (בעל הטורים כב,ה)

8. ומה ראה מואב ליטול עצה ממדין, כיון שראו את ישראל נוצחים שלא כמנהג העולם, אמרו, מנהיגם (משה רבינו) של אלו במדין נתגדל, נשאל מהם מה מדתו, אמרו לו, אין כחו אלא בפיו, אמרו, אף אנו נבא עליהם באדם שכחו בפיו. למי פונה בלק ומה הוא מבקש ממנו לעשות כדי לנצח את עם ישראל? (כב,הז)

9. בלק אומר לבלעם "כי ידעתי את אשר תברך מברך ואשר תאר יואר" מניין בלק יודע שבלעם יוכל לעזור לו בברכתו? (רש"י כב,ו)
10. בלק מבקש מבלעם "לכה נא ארה לי", מה נרמז במילים "ארה לי"? (בעל הטורים כב,ו)

11. בלעם אומר לשליחים של בלק "לינו פה הלילה והשיבתי אתכם דבר" למה בלעם דורש מהשליחים לחכות ללילה ולא עונה להם תשובה מיד? (רש"י כב,ח)

12. כתוב בפס' "ויבא אלקים אל בלעם ויאמר מי האנשים האלה עמך" למה ה' שואל את בלעם מי האנשים שעימו, הרי ה' ודאי יודע זאת? (רש"י כב,ט)

13. כתוב בפס' "ויאמר בלעם אל האלקים בלק בן צפור מלך מואב שלח אלי", למה בלעם מציין בפני ה' שבלק הוא מלך מואב הרי הפרט הזה לא חשוב, אם כן מה רצה בלעם לומר לה' בכך? (רש"י כב,י)



המלמד

מתכוננים לפרשה

14. כתוב בפס' "ויאמר אלקים אל בלעם לא תלך עמהם לא תאר את העם כי ברוך הוא" למה ה' אומר לבלעם גם "לא תלך עמהם" וגם "לא תאר את העם" לכאורה יש כאן חזרה מיותרת?(רש"י כב,יב)

15. מה כוונתו של בלעם בדבריו אל השליחים ששלח בלק "מאן ה' לתתי להלך עמכם"(רש"י כב,יג)

16. בלעם דוחה את הצעתו של בלק ואומר "אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבר את פי ה'" למה בלעם משתמש דווקא בדוגמא שבלק יתן לו "מלא ביתו כסף וזהב"(רש"י כב,יח)

17. מה הפירוש בדבריו של בלעם "לא אוכל לעבר את פי ה'?"(רש"י כב,יח)

18. בפעם השניה הקב"ה אומר לבלעם שילך איתם . באיזה תנאי?(כב,כ)



מלאך ה' ואתונו של בלעם (כב כב-לה)

1. כתוב בפס' "ויקם בלעם בבקר ויחבש את אתונו וילך עם שרי מואב" מה לומדים מכאן ובאיזה מקרה ראינו את ההיפך?(רש"י כב,כא)

2. כתוב בפס' "ויחר אף אלקים כי הולך הוא" מה הפירוש "כי הולך הוא" שבעקבות כך ה' "כועס"(רש"י כב,כב)

3. כתוב בפס' "ויתיצב מלאך ה' בדרך לשטן לו" מה המטרה של מלאך ה' כאן?(רש"י כב,כב)

4. הקב"ה שולח מלאך להזכיר לבלעם את התנאי לשליחות . למי מתגלה המלאך?(כב,כג)

5. המלאך מתגלה לאתונו של בלעם עם חרב שלופה שלוש פעמים ובלעם לא ראה אותו , כתוב בפס' "ותרא האתון את מלאך ה'" מה הפס' בא להדגיש באמרו "ותרא האתון"(רש"י כב,כג)

6. האתון מנסה לברוח מהמלאך ובלעם מכה אותה בכל פעם. השלימו את הטבלה:(כב,כג-כז)

מה עושה האתון	המקום שמתגלה בו המלאך
	בדרך
	הכרמים
הקרקע	

7. כתוב בפס' "ויעמד מלאך ה' במשעול הכרמים" מה פירוש המילה "משעול"(רש"י כב,כד)



המלמד

מתכוננים לפרשה

8. למה בלעם הכה את האתון ולא קילל אותה? (בעל הטורים כב,כו) _____
9. הקב"ה עושה נס ופותח את פי האתון השלימו: (כב,כח) "..... מָה עָשִׂיתִי זֶה _____
10. כתוב בפס' "לוי יש חרב בידי כי עתה הרגתיך" למה דבר זה הוא בזיון לבלעם בפני השרים שהיו עמו? (רש"י כב,כט) _____
11. כתוב בפס' "ויאמר בלעם אל מלאך ה' חטאתי כי לא ידעתי" היכן רואים כאן את גנותו של בלעם? (רש"י כב,לד) _____
12. כתוב בפס' "ויאמר מלאך ה' אל בלעם לך עם האנשים" מה לומדים מכאן? (רש"י כב,לה) _____

המלאך מתגלה לבלעם וחוזר על הצייווי של הקב"ה "וְאָפַס אֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר אָדָּבַר אֵלַיךְ אֶתוֹ תִּדְבֹּר ."



הקללות שהופכות לברכות בפעם הראשונה (כב,לו - כג,ג)

1. כתוב בפס' "וילך בלעם עם בלק ויבאו קרית חצות" למה בלק לוקח את בלעם דווקא ל"קרית חצות"? (רש"י כב,לט) _____
2. למחרת בבוקר מעלה אותו למקום גבוה לראות את קצה העם ולקלל את עם ישראל. כתוב בפס' "ויקח בלק את בלעם ויעלהו במות בעל וירא משם קצה העם" מה היה ב"במות בעל"? (רש"י כב,מא) _____
3. מה מבקש בלעם מבלק לעשות? (כג,א) _____
4. כתוב בפס' "ויאמר בלעם לבלק התיצב על עלתך ואלכה אולי יקרה ה' לקראתי" מה הפירוש "אולי יקרה ה' לקראתי"? (רש"י כג,ג) _____
5. מה הפירוש בפס' "וילך שפי"? (רש"י כג,ג) _____
6. כתוב בפס' "ויקר אלקים אל בלעם" מה הפירוש "ויקר"? (רש"י כג,ד) _____
7. הקב"ה שם בפיו בלעם ברכות במקום קללות. מיתחו קווים להשלים את הברכות: (כג,ח-י)

וּמִסְפָּר אֶת רֵבַע יִשְׂרָאֵל

וּבְגוֹיִם לֹא יִתְחַשֵּׁב

וַתְּהִי אַחֲרֵיתִי כְּמֵהוּ

וּמָה אֲזַעֵם לֹא זָעַם

וּמִגְבָּעוֹת אֲשׁוּרָנִי

מָה אֶקַּב לֹא קִבָּה אֵל

כִּי מֵרֵאשִׁי צָרִים אֶרְאֶנּוּ

הֵן עִם לְבָדָד יִשְׁכַּן

מִי מִנְהָ עֶפְרַיִם יֶעֱקֵב

תָּמַת נִפְשֵׁי מוֹת יִשְׂרָאֵל

8. מה הפירוש "ומה אזעום לא זעם ה'"? (רש"י כג,ח) _____



המלמד

מתכוננים לפרשה

9. מה הפירוש "כי מראש צרים אראנו ומגבעות אשורנו"? (רש"י כג, ט)

10. מה הפירוש "כי מראש צרים אראנו" לפי ר' יעקב בעל הטורים ? (בעל הטורים כג, ט)

הקללות שהופכות לברכות בפעם השניה (כג, יג-כז)

1. בלק כועס על בלעם ומציע ללכת למקום אחר לראש הפסגה בשדה צופים. מהו המקום הנקרא "שדה צופים"? (רש"י כג, יד)

2. כתוב בפס' "ויקחהו שדה צפים ראש הפסגה" למה בלק לוקח את בלעם ל"ראש הפסגה"? (רש"י כג, יד)

3. כתוב בפס' "ויבא אליו ... ושרי מואב אתו" למה נאמר בפס' הקודמים "וכל שרי מואב" וכאן נאמר "ושרי מואב"? (רש"י כג, יז)

4. מה כוונת בלק באמרו אל בלעם "מה דבר ה'"? (רש"י כג, יז)

5. כתוב בפס' "וישא משלו ויאמר קום בלק" למה בלעם אומר לבלק לקום? (רש"י כג, יח)

6. שוב מנסה בלעם לקלל אך הקב"ה שם ברכות בפיהו. השלימו חלק מהברכות (כג, כא-כד):

לֹא הִבִּיט _____ וְלֹא _____ :

כִּי לֹא _____ בְּיַעֲקֹב _____ בְּיִשְׂרָאֵל

הָן עָם _____ ?תִּנְשָׂא

7. מה הפירוש בדברי בלעם "לא איש אל ויכזב"? (רש"י כג, יט)

8. מה הפירוש "לא הביט און ביעקב"? (רש"י כג, כא)

9. מה הפירוש "ה' אלקיו עמו"? (רש"י כג, כא)

10. מה ההדגשה בדברי בלעם שאומר "אל מוציאם ממצרים" לעומת בלק שאמר "הנה עם יצא ממצרים"? (רש"י כג, כב)

11. מה הפירוש "הן עם כלביא יקום"? (רש"י כג, כד)

12. מה הפירוש "ודם חללים ישתה"? (רש"י כג, כד)

הקללות שהופכות לברכות בפעם השלישית (כג, כז – כד, יג)

1. כתוב בפס' "ויקח בלק את בלעם ראש הפעור" למה בלק לוקח את בלעם דווקא ל"ראש הפעור"? (רש"י כג, כח)



המלמד

מתכוננים לפרשה

2. כתוב בפס' "וישא בלעם את עינו וירא את ישראל" מה הפירוש "וישא בלעם את עינו"? (רש"י כד,ב)

3. מה הפירוש "וירא את ישראל שכן לשבטיו"? (רש"י כד,ב)

4. מה הפירוש שבלעם היה "שתום העין"? (רש"י כד,ג)

5. כתוב בפס' "אשר מחוזה שדי יחוזה נפל וגלוי עינים" מה הפירוש "נפל וגלוי עינים"? (רש"י כד,ד)

6. בלעם הרשע מבין שהקב"ה שמח מהברכות ובפעם זו הוא רוצה מיד לברך ולכן שורה עליו רוח ה'. מתחו קווים בין חלקי הברכות (כד,ה"ט)

וְעֲצַמְתֵּיהֶם יִגְרַם וְחֲצֵיו יִמְחֹץ:

מֵה טָבוּ אֶהְלִיךְ יַעֲקֹב

וְאֶרְרִיךְ אֲרוּר

יֹאכַל גּוֹיִם צָרִיו

מִשְׁכַּנְתֶּיךָ יִשְׂרָאֵל

כָּרַע שָׁכֵב כְּאֲרִי

וּכְלָבִיא מִי יִקְיַמְנוּ

מִבְּרִכְיֶךָ בְּרוּךְ

7. כתוב בפס' "מה טבו אהליך יעקב משכנתך ישראל" מה הפירוש "אהליך" בפס' (רש"י כד,ה)

8. כתוב בפס' "יזל מים מדליו", מה הפירוש "מדליו"? (רש"י כד,ז)

9. מה הכוונה "וזרעו במים רבים"? (רש"י כד,ז)

10. מה הכוונה בפס' "כרע שכב כאר"י"? (רש"י כד,ט)

11. כתוב בפס' "ויחר אף בלק אל בלעם ויספק את כפיו" מה הפירוש "ויספק את כפיו"? (רש"י כד,י)

עצותיו של בלעם הרשע (כד, יד-כה)

1. בלק כועס על ברכותיו של בלעם ודורש ממנו ללכת "וְעַתָּה בָּרַח לָךְ אֶל מְקוֹמְךָ ...". בלעם הרשע יודע שהקב"ה לא רוצה לקלל את עם ישראל אך הוא מייעץ לבלק כיצד אפשר להכשיל את עם ישראל. מהי העצה? (רש"י כד,יד)

2. (כפי שנראה בהמשך). למרות העצה הרעה לפגוע בעם ישראל, ממשיך בלעם בנבואותיו על כך שבאחרית הימים עם ישראל יכבוש את מואב "אֶרְאֶנּוּ וְלֹא עֲתָה אֲשׁוּרְנּוּ וְלֹא קְרוּב דָּרֶךְ כּוֹכַב מִיַּעֲקֹב וְקָם שִׁבְט מִיִּשְׂרָאֵל...". מה יעשה עם ישראל למואב? (כד,יז)

3. מה הפירוש "ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אובד"? (רש"י כד,כ)

בלעם הרשע מוסיף נבואות על העמים שהיו מסביב (עמלק, אדום, קיני, אשור...) וחוזר לביתו ללא כלום



המלמד

מתכוננים לפרשה

חטאם של ישראל עם בנות מואב(כה, א"ט)

1. עם ישראל יושב בשיטים בערבות מואב ועפ"י עצת בלעם , בנות מואב הולכות להתחתן עם הבנים מבני ישראל. מה אומרות בנות מואב לבני ישראל לעשות? (כה,ב)

2. מה הפירוש "ויחר אף ה' בישראל" איך הדבר בא לידי ביטוי?(רש"י כה,ג)

3. ה' מצוה את משה "קח את כל ראשי העם והוקע אותם לה" למי הכוונה בפסוק "אותם"(רש"י כה,ד)

4. מה הפירוש "והוקע אותם לה' נגד השמש"(רש"י כה,ד)

5. מה פירוש המילה "הוקע"(רש"י כה,ד)

6. תוך כדי המעשה, מגיע זמרי בן סלוא עם אישה מדיינית שרצה להתחתן איתה ושואל את משה לפני כולם "מי התיר לך להינשא עם בת יתרו?" (משה התחתן עם ציפורה לפני מתן תורה ולכן היה מותר) . מה עושים משה וכל חכמי ישראל ? (כה,ו)

7. מי היתה המדיינית המוזכרת בפס"(רש"י כה,ו)

8. למה ההדגשה בפס' "ויקרב אל אחיו את המדיינית לעיני משה"(רש"י כה,ו)

9. כתוב בפס' "ולעיני כל עדת בני ישראל והמה בכים" למה בכי?(רש"י כה,ו)

10. בגלל החטא של בני ישראל שהתחתנו עם בנות מואב, פורצת מגפה בעם . מה עושה פנחס בן אלעזר הכהן שגורם לעצירת המגפה?(כה,ז)

11. כמה מבני ישראל מתו במגיפה?(כה,ט)



המלמד

מתכוננים לפרשה

תפזורת לפרשה

מ	ה	ט	ו	ב	ו	א	ו	ה	ל	י	כ
ק	ו	ד	ז	ר	ז	צ	מ	ר	א	ק	פ
ר	א	א	ס	א	ב	ה	נ	ו	ר	ו	י
ש	ט	ש	ב	ש	ל	ו	ע	ש	מ	פ	ה
ל	פ	ת	נ	צ	נ	ע	י	ה	ב	ח	א
ל	י	ו	ו	ו	ר	פ	ב	כ	ר	ח	ת
א	י	מ	כ	ר	ו	ל	צ	ח	כ	מ	ו
ק	ב	ה	ש	י	ע	ב	נ	ל	י	ו	נ
ב	ק	ע	י	מ	ב	כ	ו	כ	כ	ר	ד
ה	נ	י	ד	מ	ק	ז	ס	ב	ב	ה	מ
א	ק	נ	ד	פ	מ	י	ל	ג	ר	ד	צ
ל	נ	ת	ב	נ	ח	ע	כ	ש	ו	ג	פ
ר	ס	ש	ל	ח	א	י	ב	ל	כ	מ	ע
צ	ת	נ	ק	ס	מ	י	מ	ת	י	ח	ל

מחסן מילים:

בלק, מואב, מדין, בלעם, בעור, שתום העין, פי האתון, משעול, פנחס, מה טובו אוהליך, קסמים, רגלים, ראש צורים, לא קבה אל, כלחך השור, לבדד ישכון, עם כלביא, דרך כוכב מיעקב, רומח, מברכיך ברוך



תורתך שעשועי

א"ת לש"י לפרשת השבוע

רש"י	מאת הרב עדי איצקוביץ		
כ"ב ה'	מה מריצים המלכים לבלעם?	_____	א
כ"ב ח'	מתי שורה רוח הקודש על בלעם?	_____	ב
כ"ב ה'	מה פרצו האומות?	_____	ג
כ"ב י"ב	אנחנו לא רוצים מהצרעה?	_____	ד
כ"ד ט"ז	מה רוצה בלעם לכוון?	_____	ה
כ"ה ז'	ראה מעשה...	_____	ו
כ"ד י"ד	מה שונא ה'?	_____	ז
כ"ב כ"ב	אדם כזה צריך שני נערים לשמשו	_____	ח
כ"ב ל"ט	בחוצות קרית חוצות	_____	ט
כ"ה ו'	בתו של מי הותרה למשה?	_____	י
כ"ב כ"ט	מה צריך בלעם כדי להרוג את האתון?	_____	כ
כ"ג כ"ד	לשם מה מתגברים בני ישראל כלביא	_____	ל
כ"ד ג'	כינוי לבלעם הגדול מאביו בנביאות	_____	מ
כ"ד ב'	ממידותיו הרעות של בלעם	_____	נ
כ"ג י'	מצוה שבני ישראל מקיימים בעפר	_____	ס
כ"ד ד'	ה' נגלה לבלעם כשהוא נופל, בגלל שהיה ...	_____	ע
כ"ב י"ט	מה הכשיל את בלעם?	_____	פ
כ"ג י"ד	עומד לשמור במקום גבוה	_____	צ
כ"ג כ"ג	אין בין בני ישראל	_____	ק
כ"ג ט"ז	ה' שם בפיו של בלעם	_____	ר
כ"ב ד'	מה עשו מדין עם מואב מיראתם של ישראל?	_____	ש
כ"ג י"ז	שרי מואב לא ראו אצל בלעם	_____	ת